

Wl. 16.10.4. 2014

**GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ROŚLIN I
NASIENICTWA**
Tadeusz Kłos

Warszawa, 21.12.2014 r.

WK-091-7-3/2014

Pan
Wojciech Wilk
Wojewoda Lubelski

Wojewódzki Ochrońca Roślin i Nasiennictwa
Date: 16.03.2015
poz. rej: 15

a/a
DW: 2-ty Wł, Kier. DNF
5.01.2015 r. delodomy

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. nr 185, poz. 1092) informuję, że w dniach 22-24 września 2014 r. w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie przeprowadzona została kontrola, która objęła realizację wybranych zadań z zakresu nadzoru fitosanitarnego:

- wydawanie paszportów roślin
- kontrole pod kątem występowania *Globodera spp.* (mątwiki),
- realizacja wytycznych Głównego Inspektora w sprawie szkoleń dla inspektorów realizujących zadania z zakresu zdrowia roślin.

Ustalenia poczynione w trakcie kontroli i opisane w wystąpieniu pokontrolnym dają podstawę do stwierdzenia, że zadania Wojewódzkiego Inspektora w ww. zakresie zostały zrealizowane w sposób prawidłowy. Nie stwierdzono działań niezgodnych z przepisami prawa materialnego z zakresu zdrowia roślin. Wytyczne Głównego Inspektora w sprawie szkoleń zostały wykonane poprawnie, podobnie jak zadania dotyczące kontroli gleby pod kątem mątwików.

W związku z ww. ustaleniami odstąpiłem od wydawania Wojewódzkiemu Inspektorowi zaleceń pokontrolnych.

Do wiadomości
Pan
Piotr Włodarczyk
Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
w Lublinie

GLÓWNY INSPEKTOR

Tadeusz Kłos

**GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ROŚLIN I
NASIENICTWA**

Tadeusz Klos

Warszawa, 31.12.2014 r.

WK-091-7-2/2014

Pan
Piotr Włodarczyk
Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
w Lublinie

Wystąpienie pokontrolne

po kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie, przeprowadzonej w dniach 22 - 24 września 2014 r. przez pracowników Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa: Aleksandra Jasińskiego - głównego specjalistę, oraz Wiesława Cieślaka - głównego specjalistę.

Zakres kontroli: dokumentacja za rok 2013/2014 dotycząca:

- wydawania paszportów roślin z uwzględnieniem wymaganych kontroli zdrowotności,
- realizacji wytycznych w sprawie szkoleń inspektorów wykonujących zadania z zakresu zdrowia roślin,
- kontroli pod kątem występowania *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis*.

Ustalenia kontroli i ocena skontrolowanej działalności.

1. Wydawanie paszportów roślin z uwzględnieniem wymaganych kontroli zdrowotności.

Wnioski o wydanie paszportów składane były we właściwych miejscowo Oddziałach WIORiN, gdzie podlegały akceptacji pod względem merytorycznym i formalnym, a następnie były skanowane i przesyłane pocztą elektroniczną do DNF w celu wydrukowania paszportów. Oryginały wniosków dosyłane były do Lublina pocztą. Paszporty wydawano zamawiającemu lub osobie przez niego upoważnionej (po uiszczeniu opłaty), albo wysyłano do zamawiającego (za pobraniem). W roku bieżącym w DNF zaewidencjonowano łącznie 434 wnioski o wydanie paszportów roślin. Na ich podstawie wydano: 3 347 szt. paszportów białych, 6 523 szt. paszportów WWW (dla materiału szkółkarskiego), 64 628 szt. paszportów dla ziemniaków oraz 130 558 szt. paszportów podstawowych. Ponieważ pełna dokumentacja dotycząca złożonych wniosków i przeprowadzonych kontroli fitosanitarnych przechowywana jest w jednostkach terenowych WIORiN, czynności sprawdzające w tym zakresie przeprowadzono w Oddziałach w Łęcznej i w Parczewie.

Oddział w Łęcznej.

W 2014 r. do Oddziału wpłynęły 3 wnioski o wydanie paszportów w łącznej ilości 137 szt. Sprawdzono losowo wybraną dokumentację dotyczącą realizacji 2 wniosków.

1. Wniosek z dnia 8.09.2014 r., zaakceptowany pod względem merytorycznym i formalnym w dniu następnym. przez p. Iwonę Wardak, dotyczący 30 sztuk paszportów dla roślin *Sorbus aucuparia* (jarzab pospolity) oraz 30 sztuk dla roślin *Prunus serrulata* (wiśnia piłkowana) – każdy paszport dla 5 sztuk roślin danego gatunku. Do wniosku dołączone są protokoły OŁE.7124.6.20.2014 z dnia

6.06.2014 r. i OLE 7121.6.482014 z dnia 8.09.2014 r. z kontroli zdrowotności wykonanej przez p. I. Wardak na działce oznaczonej nr 425, gdzie oprócz roślin ww. gatunków uprawiane były podkładki czereśni Colt. W ustaleniach protokołów odnotowała ona, że lustracja prowadzona była kątem występowania następujących organizmów kwarantannowych: *Erwinia amylovora* i *Quadrascidiotus perniciosus*, (rośliny jarzabu pospolitego), oraz *Anoplophora chinensis*, *Popillia japonica*, *Quadrascidiotus perniciosus*, *Tomato ringspot virus*, *Xanthomonas campestris* pv. *Pruni*, *Apricot chlorotic leafroll mycoplasma*, *Plum pox virus* (rośliny wiśni piłkowanej). Objawów występowania ww. organizmów nie stwierdzono, lustracje przeprowadzono na zlecenie producenta, którego obciążono z tytułu wykonanych czynności. Kierownik Oddziału p. Tomasz Jaworski poinformował kontrolujących, że badania laboratoryjne gleby przeprowadzone zostały w latach 2006, 2007 oraz 2010, a ich dokumentacja została już przekazana do archiwum. Z danych w systemie ZSI wynika, że próby zostały przebadane na obecność *Synchytrium endobioticum* oraz *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis* (z wynikiem negatywnym).

Paszporty zostały wydrukowane zgodnie z wnioskiem i w dniu kontroli oczekiwały na odbiór przez wnioskodawcę.

2. Wniosek pani E. Budzyńskiej złożony w Oddziale w dniu 4.03.2014 r. i tego samego dnia sprawdzony pod względem formalnym i merytorycznym przez p. I. Wardak, dotyczący wydania 4 paszportów dla łącznie 28 000 sztuk sadzonek truskawki. W aktach sprawy znajdują się:
- protokół OLE 7124.2.59.2013 z kontroli zdrowotności plantacji truskawek przeprowadzonej w dniu 13.09.2013 r. przez pracowników Oddziału G. Janocińskiego i T. Jaworskiego, którzy odnotowali, że lustrację plantacji prowadzili pod kątem następujących organizmów: *Phytophthora fragaria*, *Xanthomonas fragariae*, *Aphelenchoides besseyi*, *Arabid mosaic virus*, nie stwierdzając objawów występowania ww. organizmów.

- protokół łącz/19/13 z dnia 4.06.2013 r. dokumentujący pobranie 5 próbek gleby do badań na obecność *Synchytrium endobioticum*, *Globodera* spp., *Longidorus* sp., *Xiphinema* sp.,

- 3 sprawozdania z badań - WLR 7131.551 - 553.2013 z dnia 6.06.2013 r., informujące o niewykryciu ww. organizmów w badanej glebie.

Paszporty wysłano do wnioskodawcy pocztą w dniu 6.03.2014 r.

Oddział w Parczewie

W 2014 r. do Oddziału wpłynęło 12 wniosków o wydanie paszportów roślin. Spośród nich losowo wybrano do szczegółowego sprawdzenia dokumentację 2 spraw

1. Wniosek złożony w dniu 31.12.2013 r. przez p. T. Kuniszyka, który wystąpił o wydanie 3 paszportów dla nasion fasoli odmiany Złota Saxa dla ilości: 1 x 0,5 t oraz 2 x 0,25 t. Na wniosku znajduje się adnotacja, że został on zaakceptowany pod względem merytorycznym i formalnym w dniu 2.01.2014 r. przez p. Martę Romańczuk. Wnioskowi towarzyszą są następujące dokumenty:

a) protokół OPA 7124.1.221.2013 z kontroli zdrowotności 2 plantacji fasoli nasiennej przeprowadzonej w dniu 22.07.2013 r. W protokole odnotowano, że na obu plantacjach o pow. 0,5 ha każda, przeprowadzona została lustracja pod kątem objawów występowania *Xanthomonas campestris*, *Meloidogyne chitwoodi*, oraz *Meloidogyne fallax*. Objawów takich nie stwierdzono.

b) protokół OPA 7124.1.281.2013 z kontroli zdrowotności partii 1.000 kg fasoli nasiennej odmiany Złota Saxa składowanej w stodole na terenie gospodarstwa wnioskodawcy, sporządzony w dniu 04.12.2013 r. przez Martę Romańczuk. Z jego zapisów wynika, że lustrację przeprowadzono pod kątem objawów organizmu *Xanthomonas campestris*. Podczas kontroli pobrano próbę nasion fasoli do badań w CL Toruń (protokół parc/71/13). Badanie dało wynik negatywny (CL-814-2563/2013).

2. Wniosek złożony w dniu 17.09.2014 r. przez p. Jerzego Siudaję w sprawie wydania 273 paszportów dla łącznie 29.000 sztuk drzewek jabłoni, 258 paszportów dla łącznie 15.000 sztuk drzewek śliwy oraz 130 paszportów dla łącznie 3.000 sztuk drzewek wiśni.

Na wniosku znajduje się adnotacja, że został on zaakceptowany pod względem merytorycznym i formalnym w dniu 19.09.2014 r. przez p. Martę Romańczuk i przekazany pocztą elektroniczną do Działu Nadzoru Fitosanitarnego. Do wniosku dołączone są następujące dokumenty:

- a) protokół OPA 7124.1.172.2013 z dnia 1.07.2014 z kontroli zdrowotności szkółki drzew owocowych. W protokole odnotowano, że lustracja objęła następujący materiał szkółkarski:
- drzewka wiśni - pod kątem występowania następujących organizmów: *Anoplophora chinensis*, *Popillia japonica*, *Tomato ringspot virus*
 - drzewka śliwy - pod kątem występowania następujących organizmów: *Anoplophora chinensis*, *Apricot chlorotic leafroll mycoplasma*, *Popillia japonica*, *Xanthomonas campestris* pv. *Quadrascidiotus perniciosus*, *Tomato ringspot virus*,
 - drzewka jabłoni - pod kątem występowania następujących organizmów: *Apple proliferation*, *Anoplophora chinensis*, *Anoplophora glabripennis*, *Popillia japonica*, *Erwinia amylovora*, *Monilinia fructicola*, *Quadrascidiotus perniciosus*,
- Dodatkowo, z drzewek śliwy i wiśni pobrane zostały próbki do badań laboratoryjnych na PPV.
- b) Informacja o wyniku badania OPA7124.1.173.2014 z dnia 3.07.2014 r. – nie wykryto PPV,
- c) zlecenie pobrania prób gleby pod szkółkę z dnia 30.04.2014 r.
- d) protokół parc/28/14 z pobrania 4 prób gleby na obecność *Synchytrium endobioticum*, i 3 prób na obecność *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis*.
- e) Informacja o wyniku badania OPA 7124.1.142.2014 (z dnia 29.05.2014) - nie wykryto *Globodera* spp. oraz *Synchytrium endobioticum*
- W dniu 19.09.2014 sprawdzony i zaakceptowany w Oddziale wniosek wpłynął do Działu Nadzoru Fitosanitarnego. Paszporty zostały wydrukowane zgodnie z wnioskiem i w trakcie niniejszej kontroli oczekiwały na odbiór przez wnioskodawcę.

Ocena.

Wydanie paszportów poprzedzone zostało przeprowadzeniem wszystkich lustracji niezbędnych do prawidłowej oceny stanu fitosanitarnego roślin stanowiących przedmiot składanych wniosków. Kontrole zdrowotności zostały należycie udokumentowane. Kontrolujący nie stwierdzili działań niezgodnych z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi.

2. Realizacja wytycznych w sprawie szkoleń inspektorów wykonujących zadania z zakresu zdrowia roślin.

W protokole z narady kierowników DNF zorganizowanej w 2012 r. w Rzeszowie, Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa zalecił Wojewódzkim Inspektorom przeprowadzenie szkoleń w zakresie postępowania kontrolnego i administracyjnego, technik kontroli, uprawnień i obowiązków inspektora w trakcie prowadzenia kontroli lub postępowania administracyjnego oraz sposobu komunikowania się z kontrolowanymi podmiotami. Zalecił, aby szczególny nacisk położyć na praktyczną stronę szkoleń, które należy przeprowadzić w formie warsztatów, z analizą konkretnych sytuacji już na etapie przygotowań do kontroli, oraz podejmowaniem wszystkich niezbędnych działań w celu właściwego rozstrzygnięcia spraw.

W Dziale Nadzoru Fitosanitarnego znajduje się dokumentacja dotycząca organizacji i przebiegu szkoleń w zakresie zdrowia roślin zrealizowanych w 2013 r. Zgodnie z tą dokumentacją:

- 1) W dniu 13.09.2013 r. Wojewódzki Inspektor poinformował pisemnie pracowników jednostek terenowych o zamiarze zorganizowania szkolenia poświęconego prowadzeniu postępowań kontrolnych, w tym pobieraniu prób do badań laboratoryjnych oraz prowadzeniu postępowań administracyjnych z zakresu zdrowia roślin. Do udziału w szkoleniu zaproszonych zostało po 2 -3 pracowników każdego Oddziału/Delegatury.
- 2) Szkolenie przeprowadzone zostało w dniach 24.09.2013 (dla pracowników jednostek z północnej i środkowej części województwa) oraz 15.10.2013 r. (dla jednostek z południa województwa). Uczestniczyło w nich odpowiednio 38 oraz 23 osoby, w tym pracownicy DNF oraz kierownictwo Wojewódzkiego Inspektoratu, co potwierdzają podpisy na listach obecności.
- 3) Na obu szkoleniach wykładowcą był kierownik DNF p. Marek Wylaź, który przy omawianiu kolejnych zagadnień (np. ogólne zasady postępowania administracyjnego, sporządzanie protokołów z kontroli) korzystał z prezentacji multimedialnej, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu. Pan M. Wylaź poinformował kontrolujących, że w trakcie szkolenia nie były prowadzone zajęcia w formie warsztatów.

Ocena.

Na podstawie udostępnionej kontrolującym dokumentacji stwierdzić należy, że zalecenia Głównego Inspektora w sprawie szkoleń dla inspektorów zajmujących się zdrowiem roślin zostały zrealizowane w należnym zakresie tematycznym.

3. Kontrole pod kątem występowania *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis*.

Realizując wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w do planu pracy na rok 2013 w zakresie prowadzenia kontroli fitosanitarnych pod kątem występowania organizmów kwarantannowych *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis*, WIORiN Lublin uwzględnił w rocznym planie pracy przeprowadzenie następujących ilości kontroli:

A) w miejscach produkcji z uprawą i składowaniem sadzeniaków ziemniaka - 420 kontroli w 110 miejscach produkcji, oraz pobranie 1668 prób gleby do badań laboratoryjnych,

B) w miejscach produkcji ziemniaków innych niż sadzeniaki – 126 kontroli w 126 miejscach produkcji i pobranie 233 prób gleby. Zaplanowano przeprowadzenie kontroli na łącznej powierzchni upraw 150,85 ha stanowiącej nieco ponad 0,5 % areалу uprawy ziemniaków innych niż sadzeniaki w województwie lubelskim. Areal ten (30253 ha) przyjęto na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego po weryfikacji dokonanej na swoim terenie przez poszczególne jednostki terenowe. Areal łączny został rozdzielony pomiędzy oddziały/delegatury z uwzględnieniem ich obciążenia innymi zadaniami.

C) w miejscach produkcji z uprawą innych niż ziemniaki materiałów roślinnych (głównie szkółki) 204 kontrole w 206 miejscach i pobranie 613 prób gleby,

D) w innych miejscach (podłoża uprawowe, ziemia osypkowa przy eksporcie ziemniaków, plantacje pomidorów, papryki) - 271 kontroli w 271 miejscach i pobranie 30 prób do badań.

Szczegółowy raport z wykonania zadań został przesłany do Głównego Inspektora pismem WNF.0443.5.2014 z dnia 27 marca 2014 r. Zaplanowane zadania zostały w większości wykonane zgodnie z planem, a w przypadku pobierania prób gleby/podłoża z dużym jego przekroczeniem.

Ponieważ dokumentacja źródłowa dotycząca rzędmiotowych kontroli przechowywana jest w jednostkach terenowych, jej kontrolę przeprowadzono w Oddziałach w Łęcznej i Parczewie. Na terenie podlegającym nadzorowi tych Oddziałów (powiaty: świdnicki, łęczyński i parczewski) nie ma uprawy ziemniaków z przeznaczeniem na sadzeniaki.

Oddział w Łęcznej.

W planie pracy na rok 2013 Oddział założył pobranie prób gleby z powierzchni 10 ha (w 6 miejscach produkcji) wykorzystanej pod uprawę ziemniaków jadalnych/przemysłowych, co stanowiło 0,5 % szacowanego areálu uprawy tego gatunku w powiatach łęczyńskim i świdnickim. Dzięki doborowi większych niż zakładano plantacji do kontroli, do realizacji zadania wystarczające okazały się kontrole w 4 gospodarstwach połączone z pobraniem następujących prób gleby:

- a) PPP nr łącz/72/13 - pobrano 4 prób a 200 ml gleby z pola o powierzchni 1,7 ha,
- b) PPP nr łącz/65/13 - z pobrania 11 prób a 200 ml gleby z pola o powierzchni 5,33 ha,
- c) PPP nr łącz/71/13 - z pobrania 6 prób a 200 ml gleby z pola o powierzchni 2,8 ha,
- d) PPP nr łącz/67/13 - z pobrania 4 prób a 200 ml gleby z pola o powierzchni 1,7 ha.

Ilość pobranych w 3. dekadzie listopada 2013 r. prób gleby (25) ponad dwukrotnie przekroczyła ilość zapisaną w planie pracy (12).

W miejscach uprawy, innego niż ziemniak, materiału roślinnego wymagającego badań gleby (np. szkółki roślin ozdobnych) Oddział pobrał jesienią 2013 r. 11 prób gleby do badań na mątwiki. Dokumentują to protokoły znajdujące się w dokumentacji udostępnionej kontrolującym przez kierownika Oddziału p. Tomasza Jaworskiego, między innymi:

- PPP łącz/58/13 - 1 x 200 ml gleby,
- PPP łącz/57/13 - 2 x 200 ml gleby z działki 0,95 ha + 1 x 200 ml gleby osypkowej z sadzonek leszczyny,
- PPP łącz/66/13 - 2 x 200 ml gleby z działki 0,75 ha oraz 4 x 200 ml gleby z działki 1,85 ha w szkółce roślin ozdobnych.

Oprócz ww. danych, protokoły zawierają informacje dotyczące: miejsca pobrania oraz przeznaczenia prób, nazwy organizmów, pod kątem których prowadzone będą badania (*Globodera*

pallida i *Globodera rostochiensis*) oraz podstawy prawnej wykonanych czynności. Na protokołach jest też klauzula informująca o pobraniu dodatkowej próby gleby o objętości 500 ml do zapewnienia systemów jakości.

Oddział w Parczewie.

Na terenie Oddziału powierzchnia uprawy ziemniaka na cele inne niż sadzeniaki szacowana jest na 1 300 ha, W planie pracy na rok 2013 przewidziano kontrole w 6 miejscach produkcji połączone z pobraniem 6 prób gleby z powierzchni min. 6,5 ha do badań w Laboratorium Wojewódzkim.

Zaplanowane zadania udało się wykonać dzięki kontrolach przeprowadzonym w 3. dekadzie kwietnia 2013 r. w 3 miejscach produkcji, w których łączny areal uprawy ziemniaka wynosił 6,58 ha. W ramach monitoringu zostało pobranych 15 próbek gleby, co dokumentują protokoły parc/12/13 (5 x 200 ml gleby z pola 2,15 ha), parc/13/13 (7 x 200 ml gleby z pola 3,03 ha) oraz parc/19/13 (3 x 200 ml gleby z pola 1,40 ha). Jako podstawa prawna pobrania prób przywołane zostały art. 92 i art. 95 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r o ochronie roślin. Oprócz protokołów wymienionych powyżej, sprawdzone zostały szczegółowo zapisy następujących protokołów pobranie prób:

- parc/20/13 z dnia 7 maja 2013 r. - 2 próby a 200 ml gleby z powierzchni 0,8 ha przeznaczonej pod szkółkę drzewek owocowych kategorii CAC,

- parc/18/13 z dnia 25 kwietnia 2013 r. z pobrania 1 próby 200 ml gleby z pola 0,5 ha pod szkółkę roślin ozdobnych,

- parc/15/13 oraz parc/16/15 oba z dnia 23 kwietnia 2013 r., każdy z pobrania 15 prób a 200 ml gleby z działek o pow. 2 ha każda, przeznaczonych pod szkółkę malin kategorii kwalifikowany,

- parc/33/13 z dnia 5 czerwca 2013 r. z pobrania 1 prób 200 ml z partii 40 m³ podłoża uprawowego oraz próby 200 ml gleby z pola 0,3 ha, przeznaczonych pod szkółkę drzew ozdobnych,

- parc/34/13 z dnia jw. z pobrania 1 próby 200 ml z partii podłoża uprawowego 40 m³ (i dodatkowo próby 1600 ml do badań na *Synchytrium endobioticum*), przeznaczonego pod szkółkę roślin ozdobnych.

Według sprawozdania rocznego za rok 2013 Oddział nie planował i nie pobierał prób gleby lub podłoża w ramach kontroli oznaczonych powyżej literą D).

Ocena.

Działania kontrolne w zakresie występowania mątwików zostały zrealizowane, w wymiarze ilościowym, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora i należycie udokumentowane.

W związku z powyższym odstępuję od wydawania zaleceń pokontrolnych.

GLÓWNY INSPEKTOR

Tadeusz Kłos